

Тема 2.2. Споделяне чрез дигитални технологии

МУЛТИМЕДИЕН ТЕКСТ (ПОМАГАЛО) ТИП ЛЕКЦИЯ (УЧЕБНИК)

СЪДЪРЖАНИЕ

1	Тук ще научите	1
1.1	Нови понятия.....	1
2	Споделяне и разпространяване на информация чрез дигитални технологии	1
2.1	Споделяне на информация през електронна поща	1
2.2	Облачни технологии за споделяне на информация.....	3
2.2.1	Облачни технологии към електронни пощи	3
2.2.2	Самостоятелни облачни услуги	6
2.3	Социалните мрежи като средство за споделяне на информация.....	8
2.4	Запис и споделяне на видеовизитка и чрез електронни средства	9

1 ТУК ЩЕ НАУЧИТЕ

- Какви са начини и подходите за споделяне и разпространяване на информация чрез дигитални технологии и как работят те, да разпознавате добрите практики и технологични ограничения
- Как да използва подходящи технологии и методи за споделяне и разпространяване на информация и данни, включително и чрез социални медии, как да правите обоснован избор на подход за дигитално споделяне на информация
- Как да спазвате подходящи практики за споделяне на информация и данни в различен контекст, винаги позовавайки се на източници на информация.

1.1 Нови понятия

Понятие	Описание
Начини и подходи за споделяне на различна по обем и вид информация	Възможности за споделяне в и чрез интернет на различни по обем и вид информационни данни.

2 СПОДЕЛЯНЕ И РАЗПРОСТРАНЯВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ ЧРЕЗ ДИГИТАЛНИ ТЕХНОЛОГИИ

В зависимост от задачите, които имаме, споделянето и разпространяването на информация чрез дигиталните технологии може да се постигне с разнообразни средства. Критични са няколко въпроса, свързани с информацията, която искаме да споделим: с кого искаме да я споделим (един или няколко души или публично – с всеки, до който евентуално достигне), какъв обем има информацията, която искаме да споделим (един линк към интересна новина, един файл, с размер до няколко мегабайта или мултимедиен файл, с размер няколко гигабайта), коректно ли споделяме информацията (ако е с чужд произход, следва да се позовем на източника). В зависимост как си отговорим на тези въпроси, ще изберем и подхода за споделяне и разпространяване на дадена информация.

2.1 СПОДЕЛЯНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ ПРЕЗ ЕЛЕКТРОННА ПОЩА

Споделянето на информация през електронна поща ни дава възможност да обменим мисли и данни с конкретни хора, без това да е публично, т.е. електронната поща преди всичко е канал за междуличностна общуване. Разбира се, не е задължително да е само между двама души – електронна поща често се ползва за комуникация между няколко души, отделни екипи, работещи по дадена задача, а също и цели общности, обединени в *Имейл група* – списък за изпращане на имейли, съставен от имена и електронни адреси, които се използват от дадено лице или организация за изпращане на материали до множество получатели.

Терминът често се разширява, за да включи хората, абонирани за такъв списък, така че групата от абонати се нарича понякога и *Имейл списък*. Т.е. в такива случаи електронна поща надскача междуличностния си облик за комуникация и може да се използва за по-мощабни цели.

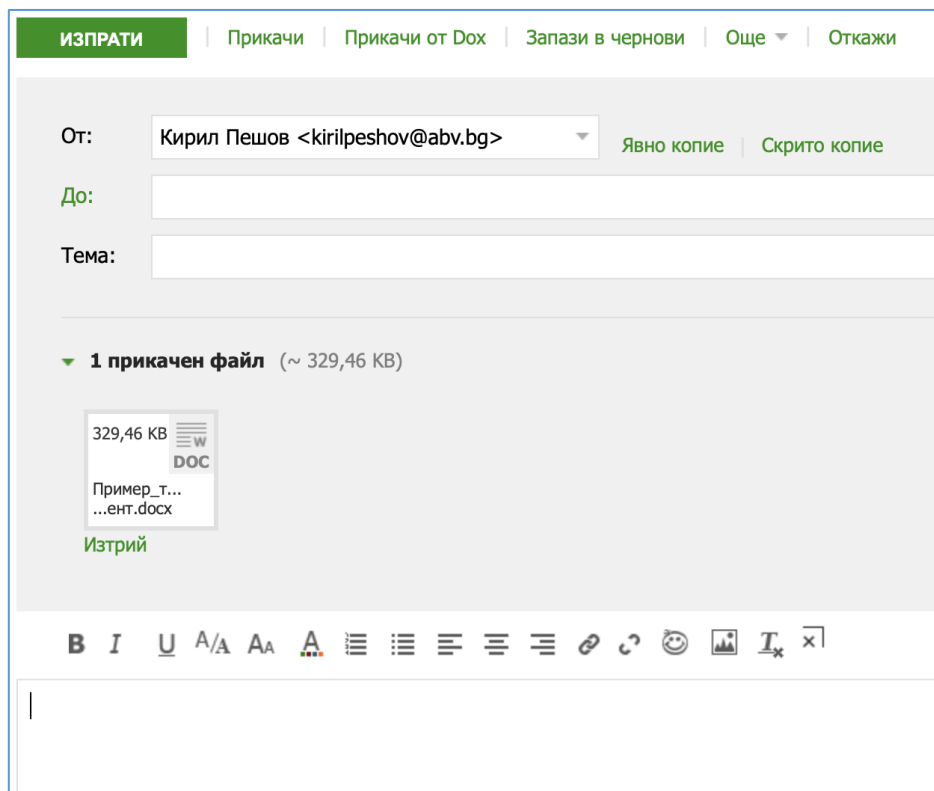
Електронната поща ни дава възможност да споделяме не само текст и хиперлинкове (връзки) към други материали в интернет, но и да прикачваме файлове към писмата си. Споделянето на файлове посредством електронна поща е изключително лесно. Необходимо е да щракнете на *Прикачи* и в новопоявилия се диалогов прозорец да изберете файлът, който искате да изпратите.

Прикаченият файл ще се появи над полето за писане на текст към писмото. Ако прецените, че не сте избрали правилния файл, можете да го премахнете като щракнете на надписа *Изтрий*, намиращ се непосредствено под иконата на прикачения файл (Фиг. 1).

В самата икона на прикачения файл ще видите неговия приблизителен файлов размер. Имайте предвид, че повечето електронни пощи не позволяват изпращане и получаване на прикачени файлове, по-големи от 20 mb (в отделни случаи 25 mb или повече).

Ако искате да изпратите няколко файла, просто повторете действието колкото пъти е необходимо, но не забравяйте, че общия файлов размер на файловете не бива сумарно да надвишава 20 mb (или 25 mb при някои пощи).

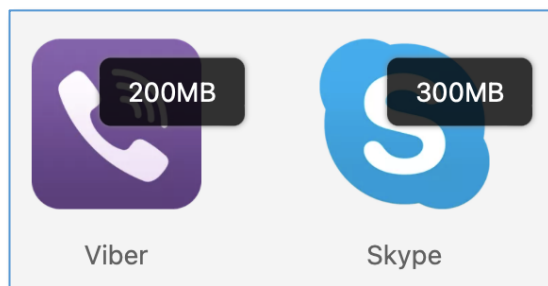
В много от електронните пощи прикачен файл се изобразява с икона на кламер:

Фигура 1: Прикачен файл.

Сходен е начинът за споделяне на файлове и през система за текстови съобщения (например Вайбър или Скайп), с тази разлика, че ограниченията в обема на файловете там са различни и позволяват изпращане на по-големи файлове (понякога до 200 или 300 mb при десктоп версиите на тези системи, фиг. 2). Важно е да имаме предвид, че файловете и съобщенията не се пазят завинаги в приложенията за комуникация чрез текстови съобщения, за разлика от електронната поща, където писмата могат да останат колкото време преценим, ако е необходимо с години.

Фигура 2: Позволени максимални размери на файлове за споделяне в системи за съобщения.

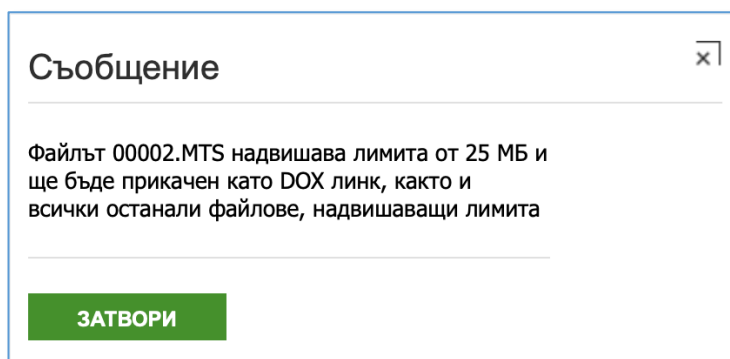
2.2 ОБЛАЧНИ ТЕХНОЛОГИИ ЗА СПОДЕЛЯНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ

Облачните технологии за споделяне на информация условно могат да се разделят на два типа – предлагачи и услугата *Електронна поща* (или с други думи това са облачни услуги към дадена електронна поща) и самостоятелни облачни услуги.

2.2.1 Облачни технологии към електронни пощи

Повечето електронни пощи имат допълнителна облачна система към самата услуга, която предлагат. Например облачната система към Abv.bg се нарича *Dox.bg*, а в Gmail това е *Google Диск*.

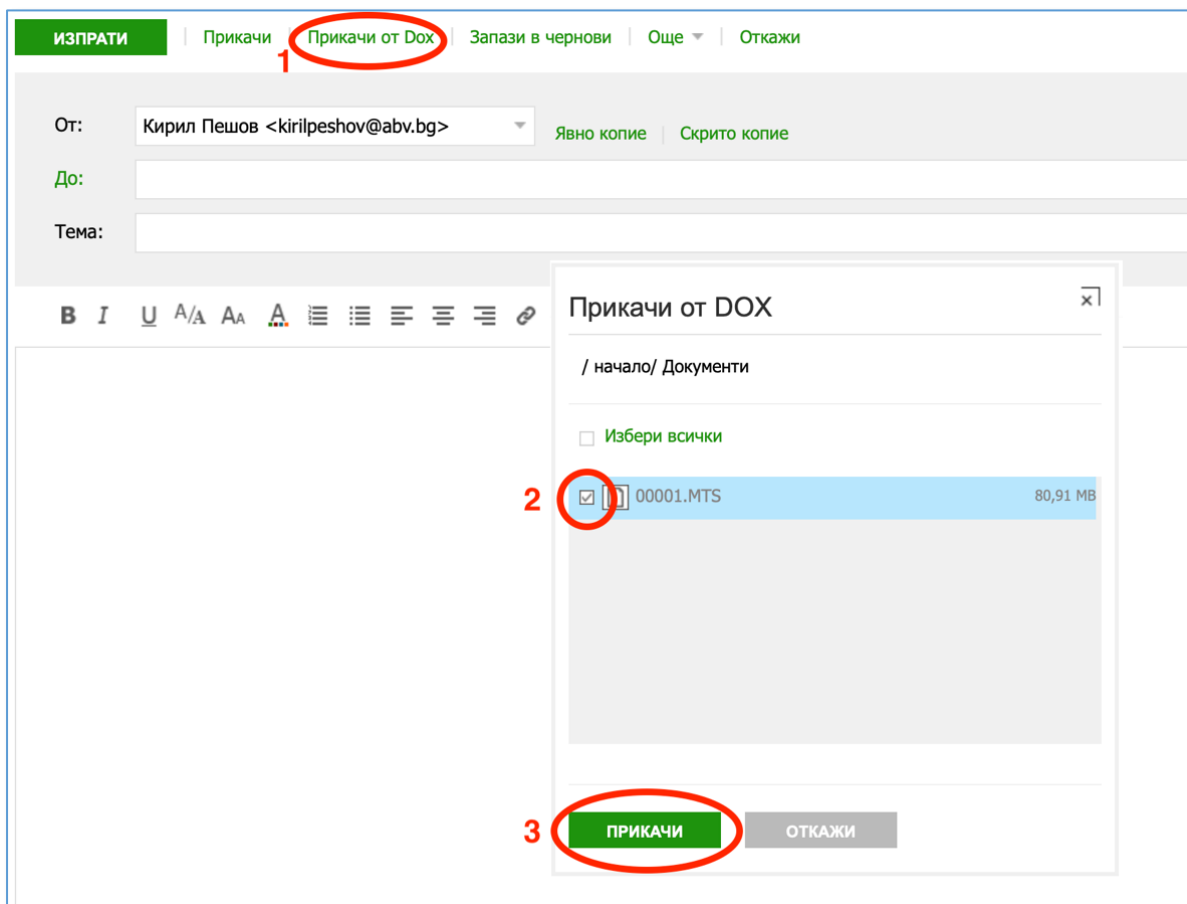
Възможността за споделяне на файлове през облачна система е много практична, когато се налага да прикачите към електронното си писмото файл, по-голям от позволения лимит, който най-често е около 20-25 mb. След като опитате да прикачите подобен файл по познатия начин, пощата разпознава неговия размер и изписва съобщение, че файлът ще бъде прикачен като връзка (линк) от облачната система (Фиг. 3).

Фигура 3: Съобщение, уточняващо, че файлът ще бъде прикачен като линк.

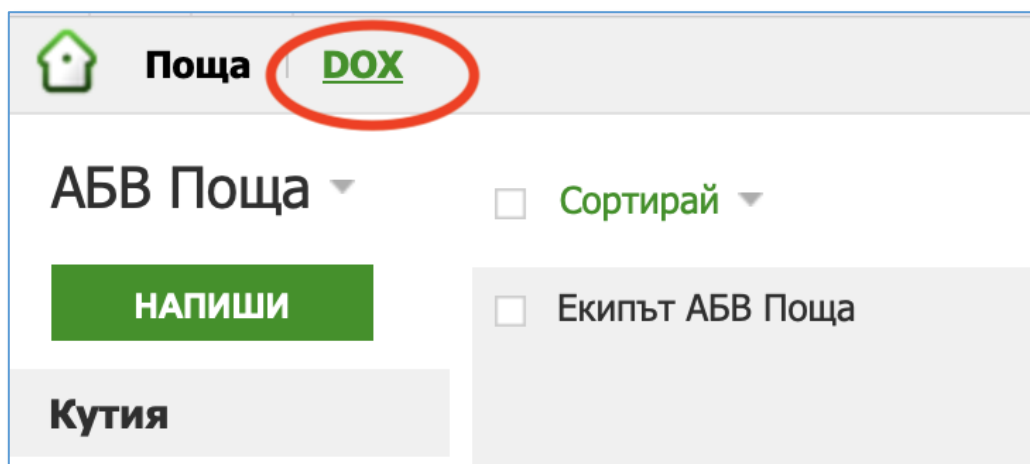

Друга възможност да споделите файл през облачната система към електронната поща, е първо да качите файла в нея и после да го изберете оттам (Фиг. 4).

Фигура 4: Избиране на файл за споделяне от облачната система към пощата.

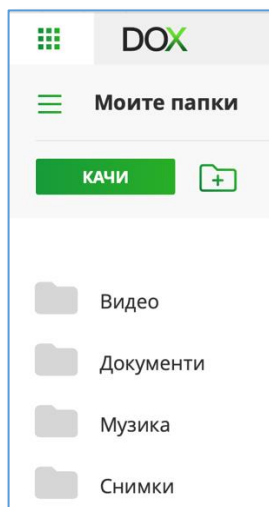
Влизането в облачните системи към електронните пощи може да стане самостоятелно с данните за вход в електронната поща, но може и много по-лесно и бързо да се озовете там чрез бутон в пощата (Фиг. 5).

Фигура 5: Преминаване от АБВ поща в облачната система DOX.

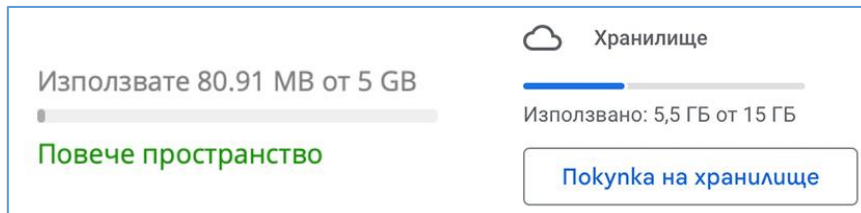

В някои облачни системи с цел удобство има предварително създадени папки, които може да използвате, организирайки файловете си в тях (Фиг. 6).

Фигура 6: Папки в облачната система DOX.

Важно е да имате предвид, че облачните системи също имат ограничения в пространството, което може да използвате безплатно. Обикновено то варира между 5 и 15 GB при различните системи (Фиг. 7). Ако ви е необходимо повече място, може да закупите, като заплащането е на абонаментен принцип, обикновено с фиксирана такса за година.

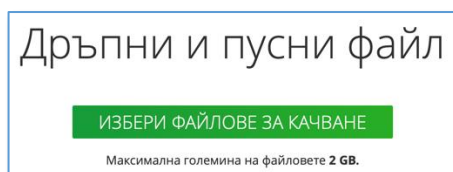

Фигура 7: Вляво – пример от облачната система DOX, вдясно – от Google Диск.

Също така някои облачни системи имат ограничение за размера на отделния файл, който може да качите. Например в DOX този лимит е 2 GB за файл.

За да качите файл в облачната система е необходимо първо да изберете папката, в която искате да го качите. Ако не изберете конкретна папка, файлът ще бъде качен в основната директория на облачното пространство, което ползвате.

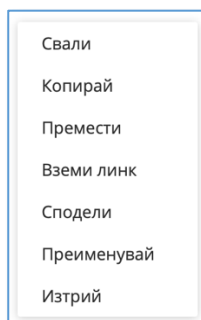
Самото качване става или чрез влачене и пускане (drag & drop) или чрез конкретен бутон (Фиг. 8).

Фигура 8: Качване на файл в облачната система DOX.

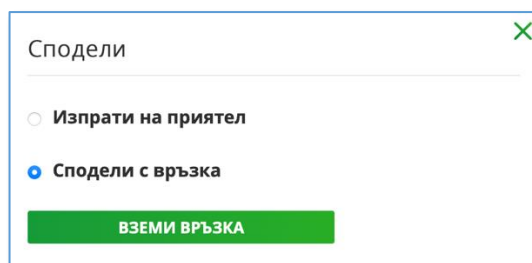

Когато файлът веднъж е качен, с щракване с десен бутон на мушката върху него чрез контекстното меню може да изберете някоя от предложените операции (Фиг. 9).

Фигура 9: Операции с файл в облачната система DOX.

Ако изберете опцията *Вземи линк*, ще получите връзка към файла, която може да изпратите по имейл или чрез система за съобщения, например Вайбър или Скайп (Фиг. 10).

Фигура 10: Връзка към файл в облачната система DOX.

2.2.2 Самостоятелни облачни услуги

Тук спадат облачните услуги, които не са свързани с конкретна електронна поща. Някои от тях са повече от място за складиране и споделяне на данни под формата на файлове и папки. Например Dropbox, освен файлово хранилище, е и среда за създаване на споделени документи за съвместна работа (Фиг. 11).

Фигура 11: Лого на платформата за облачни услуги Dropbox (<http://dropbox.com>).

Има, разбира се, и много платформи за облачни услуги, които предлагат само хранилище за данни, където файловете може да се съхраняват, но и споделят, чрез връзка, която може да пратите по имейл. От своя страна тези платформи могат да се разделят на два основни типа: такива, които предлага постоянни облачни хранилища (обикновено при тях има възможност за ползване безплатно между 10 и 20 GB) и такива, които предлагат временно хранилище (най-често за 48 часа), които се ползват основно за трансфериране на големи файлове, които след указания период, биват премахвани.

По-популярния от първия тип (постоянно хранилище) са: pCloud.com, Sync.com, Egnyte.com и др. От втория тип (само за трансфер на файлове), най-популярни са: WeTransfer.com, File.io, uFile.io, FileTransfer.io и др. (Фиг. 12).

WeTransfer

Фигура 12: Лого на платформата за споделяне на файлове WeTransfer (<https://wetransfer.com>).

Много от платформите за временно споделяне на файлове дори не изискват да се регистрирате. Достатъчно е да качите файловете (*Upload files*), които искате са споделите, да напишете имейл адреса на получателя, вашия имейл адрес и евентуално заглавие и съобщение, като последните две не са задължителни (Фиг.13).

The image shows the WeTransfer file sharing interface. It features a white card with rounded corners on a light gray background. At the top left, there is a blue circle with a white plus sign, followed by the text "Upload files". Below this are four input fields: "Email to", "Your email", "Title", and "Message". At the bottom left, there is a blue circle with three white dots, and at the bottom right, there is a gray rounded button with the text "Transfer".

Фигура 13: Форма за споделяне на файлове чрез WeTransfer (<https://wetransfer.com>).

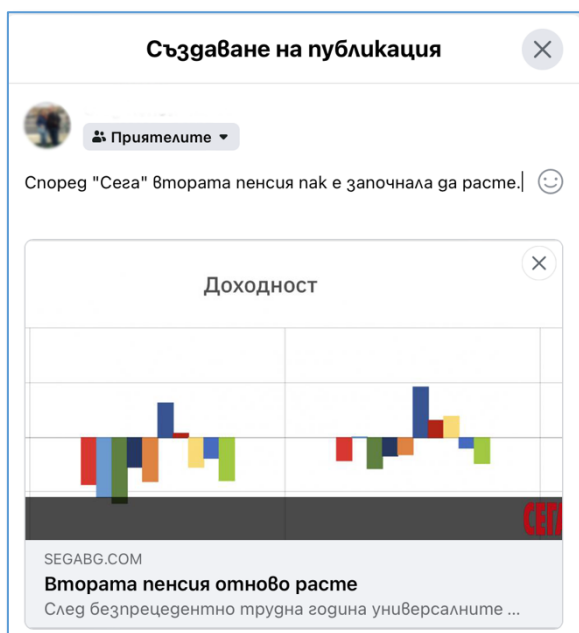
2.3 СОЦИАЛНИТЕ МРЕЖИ КАТО СРЕДСТВО ЗА СПОДЕЛЯНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ

В интернет пространството социалната мрежа представлява уеб сайт или платформа, предназначена да подпомага социални връзки между потребителите, включително да служи като информационен канал за тях. Всеки потребител на социална мрежа има профил, който му позволява да споделя информация и конкретно електронно съдържание с потребителите, с които е свързан в мрежата.

Социалните мрежи са различни типове, според характера и целите си:

- За споделяне на контакти: лични (About.me), между съученици (Odnoklassniki), професионални (LinkedIn, Academia.edu).
- За споделяне на предпочитания – новини, музика, видео, снимки, хипервръзки към интересни статии и др. (Pinterest и др.)
- За споделяне на авторско съдържание – изображения, музика, видео, статии (Flickr, Instagram, YouTube и др.)
- С по-общо предназначение (Facebook, Twitter, VKontakte, MySpace, Qzone и др.).

Важно е да имате предвид, че информацията, споделяна в социалните мрежи, често съвсем не е достоверна, дори напротив. Социалните мрежи са основен инструмент за разпространение на фалшиви новини и обществени манипулации. Бъдете внимателни при споделяне на чужда информация и опитвайте да откриете и сравните поне 3 независими източника, за да си съставите мнение за даден факт или новина. След като сте убедени, че няма да разпространите фалшива новина, може да я споделите, но непременно се позовавайте на източника (Фиг. 14).

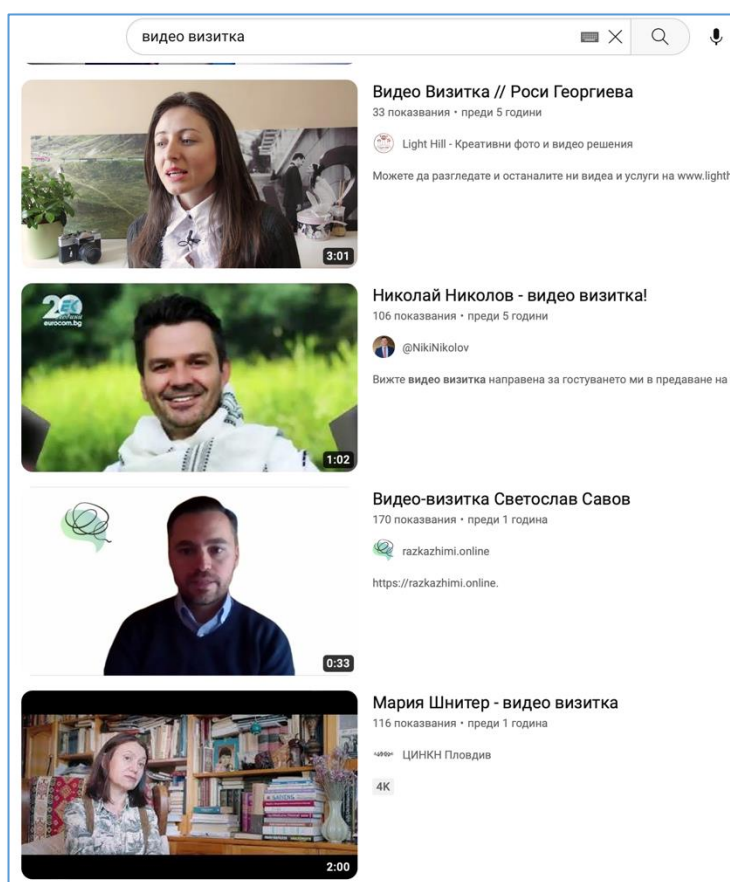
Фигура 14: Споделяне на новина в социална мрежа.

2.4 ЗАПИС И СПОДЕЛЯНЕ НА ВИДЕОВИЗИТКА И ЧРЕЗ ЕЛЕКТРОННИ СРЕДСТВА

Видеовизитката е сравнително нов, модерен вариант за представяне на личността. Удобна, защото дава една допълнителна представа за човека, извън „сухата“ материя на текстовите документи (автобиография и мотивационно писмо). Понякога наистина е полезно допълнително средство за представянето ви при кандидатстване за определени работни позиции, но не само – видеовизитката може да послужи и в много други ситуации като представяне в личния ви блог или профил в дадена социална мрежа, представяне като част от екипа на даден проект и др. Видеовизитката се среща и като форма за представяне на цели компании или отдели, а не само в индивидуален план.

Потърсете в интернет примери за видеовизитки от различен тип и прегледайте няколко произволни примера (Фиг. 15).

Фигура 15: Видеовизитки от платформата за видеосподеляне YouTube (<https://www.youtube.com>).

Някои основни характеристики на видеовизитките, част от които може би вече сте забелязали: видеовизитките може да са направени в професионално студио, но много често са изцяло любителски; важно условие е да са кратки и информативни (около 1 минута е добър формат); важна е обстановката (какво се вижда зад и около вас), важно е устройството, с което се снима, да не се клатушка, а да е стабилно, и не на последно място – звукът – важно е да се чува това, което казвате.

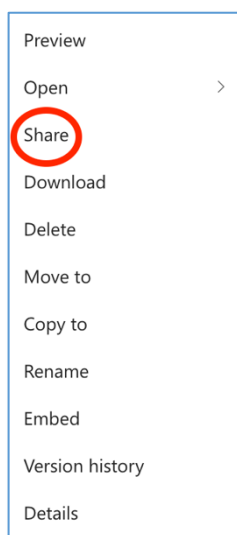
Видеовизитката спокойно може да се запише с умен телефон. Добре е да помолите някой да ви съдейства със заснемането. Може да се подсигурите с малък статив за телефон на сравнително ниска цена – със сигурност ще ви потрябва и в бъдеще при снимане (Фиг. 16).

Фигура 16: Примерен статив за умен телефон.

За да получите по-приемливо качество на звука, снимайте в интериор (затворено помещение), като минимизирате страничните шумове (вентилатор, климатик, разговарящи около вас хора). Ако снимате навън, поставете снимащото устройство максимално близо до вас.

Ако е необходимо запишете няколко варианта и изберете най-сполучливия. Готовата визитка може да бъде използвана многократно, затова я качете в облачна система по избор (например Google Диск, OneDrive, Dropbox или друга). Оттам лесно може да я споделите с всеки, като щракнете с десен бутон на мишката върху файла и изберете *Споделете* (или *Share*, *Вземете линк* или друго, в зависимост от облачната платформа, която ползвате, Фиг. 17).

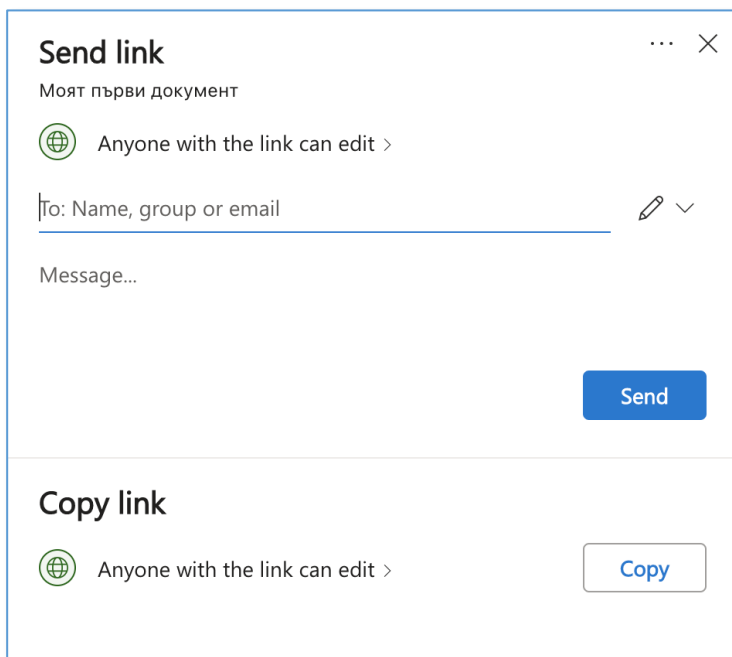

Фигура 17: Пример за споделяне на файл в платформата OneDrive.

На следващата стъпка може да впишете имейл адреса (или адресите), до които искате да пратите вашата видеовизитка или да изберете *Copy link*, който да поставите в електронно писмо във вашата електронна поща (или в система за

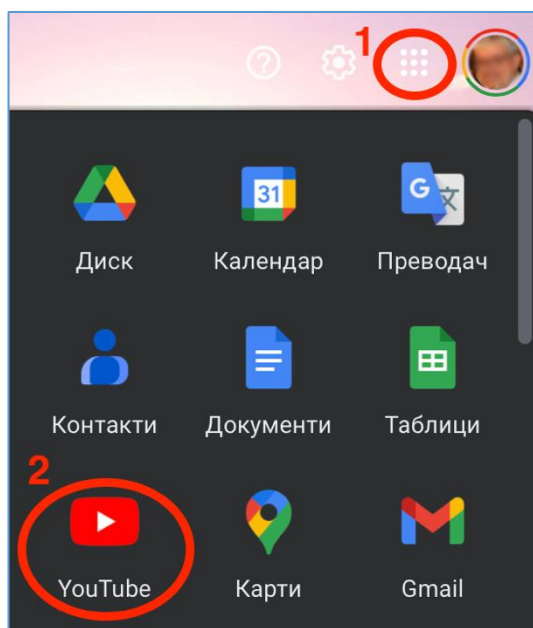

текстови съобщения, например Вайбър) и по този начин да го изпратите до когото е необходимо (Фиг. 18).

Фигура 18: Пример за споделяне на файл в платформата OneDrive.

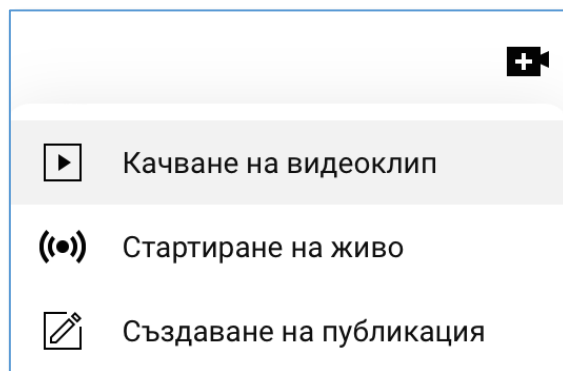
Отделно, ако решите, може да споделите видеовизитката си и в платформата за видеосподеляне YouTube. Тя е част от приложенията на Google, т.е. ако имате вече поща в Google (Gmail), не е необходимо да се регистрирате отделно в YouTube. От компютъра, като сте във вашия Gmail, щракнете на иконата с девет точки в горния десен ъгъл и оттам изберете YouTube (Фиг. 19).

Фигура 19: Влизане в YouTube през друго приложение на Google.

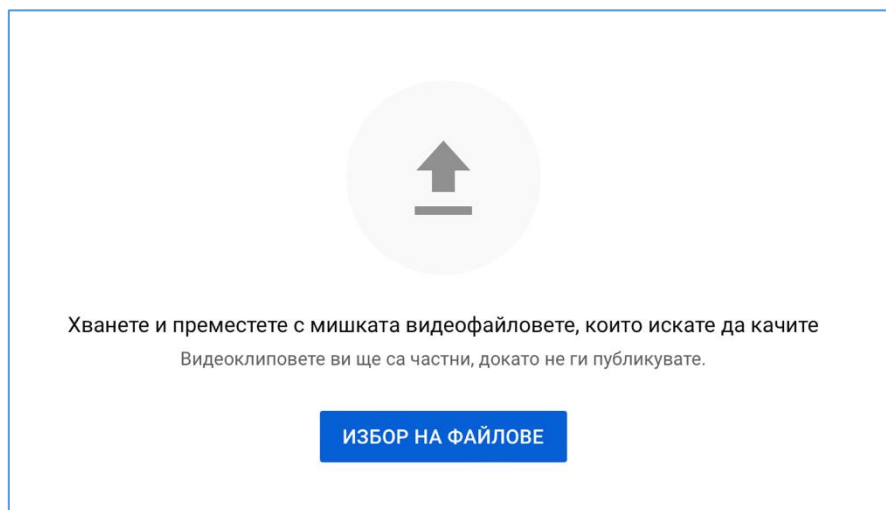

В YouTube изберете в горния десен ъгъл иконата във форма на видеокамера със знак + в нея и от падащото меню – *Качване на видеоклип* (Фиг. 20).

Фигура 20: Качване на видеоклип в YouTube.

На следващата стъпка щракнете върху синия бутон *Избор на файлове* и посочете файла на видеовизитката ви от вашия компютър (Фиг. 21).

Фигура 21: Качване на видеоклип в YouTube – избор на файлове.

Задайте заглавие и описание на видеовизитката ви и щракнете бутона *Напред* последователно, докато стигнете до последната стъпка за публикуване.

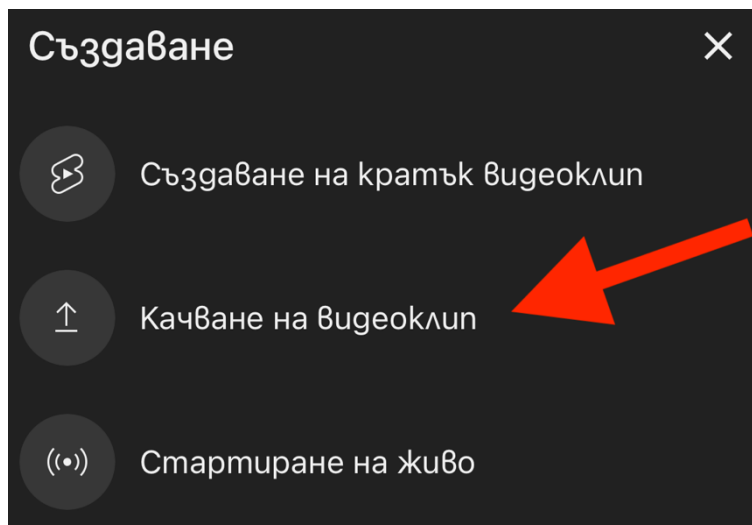
По-лесно може да качите вашата видеовизитка в платформата YouTube директно от телефона си. За целта инсталирайте приложението YouTube (потърсете го в Play Store или App Store, в зависимост от операционната система на телефона ви). След като го инсталирате, стартирайте го и въведете потребителските си данни за вход от Gmail. Когато сте готови и приложението на YouTube е отворено, изберете бутона + по средата долу (Фиг. 22).

Фигура 22: Качване на видеоклип в YouTube през приложението YouTube за умни телефони.

На следващия екран изберете *Качване на видеоклип* (Фиг. 23).

Фигура 23: Избор на видеоклип за качване в приложението YouTube за умни телефони.

Ако това е първото видео, което качвате от телефона си в YouTube, ще трябва да потвърдите достъпа на YouTube до вашите снимки и видеоклипове, намиращи се в телефона ви, в новопоявилia се прозорец. След това изберете вашата заснета вече видеовизитка, задайте ѝ заглавие и описание и щракнете бутона за публикуване.